

Recomanacions a les persones representants locals i als òrgans de control intern per les sessions constitutives i organitzatives de les noves corporacions locals

L'Oficina Antifrau de Catalunya és una institució dirigida a preservar la **transparència** i la **integritat** de les administracions i del personal al servei del sector públic a Catalunya. Es va crear, l'any 2008, amb la intenció que fos una eina per a reforçar-ne les bones pràctiques.

Entre les funcions generals que ha de complir, l'art. 3 c) de la Llei 14/2008, del 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya (LOAC, en endavant) estableix que és una funció de l'Oficina assessorar i formular propostes i recomanacions, entre altres, a les administracions públiques en l'àmbit de la **prevenció i la lluita contra la corrupció** i qualsevol activitat relacionada, i també proposar les mesures necessàries per a assolir més transparència en la gestió del sector públic.

L'art. 6 b) LOAC preveu també que l'Oficina assessori en la prevenció de conductes contràries a la probitat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret en l'actuació dels **ens locals** i en l'àmbit de les relacions entre aquests ens i els particulars.

En aquest sentit i dins de la potestat indicativa, l'art. 31 de les NARI preveu que l'Oficina, mitjançant **recomanacions**, suggereix a les administracions públiques, entre d'altres, la modificació, l'anul·lació o la incorporació de criteris que puguin evitar disfuncions o millorar determinades pràctiques,

dins els supòsits i les àrees de risc de conductes irregulars que es constatin com a conseqüència d'actuacions portades a terme per l'Oficina, tant en la fase d'investigacions com en la fase de seguiment de les actuacions d'investigació prevista a l'art. 30 de les NARI.

Una de les funcions i alhora finalitat que la llei constitutiva atribueix a l'Oficina Antifrau, a més de la prevenció, és la **funció d'investigar** aquells possibles casos concrets d'ús o destinació il·legals de fons públics o qualsevol altre aprofitament irregular derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús en benefici privat d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic.

L'art. 18.1 de la Llei 14/2008, del 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya, preveu que les actuacions de l'Oficina s'han de dur a terme i han de ser tramitades assegurant en tot cas la **reserva màxima** per a evitar perjudicis a la persona o a l'entitat investigades i com a salvaguarda de l'eficàcia del procediment jurisdiccional o administratiu que es pugui iniciar com a conseqüència d'aquestes actuacions. L'art. 18.2 de la Llei 14/2008 preveu que els membres de l'Oficina Antifrau estan subjectes al **deure de secret** per tal de garantir la confidencialitat de les actuacions.

No obstant efectuar les actuacions d'investigació amb la reserva màxima i observar el deure de secret, l'Oficina Antifrau vol compartir, sense fer referència a cap actuació concreta, allò que ha extret de **l'anàlisi de la informació i les conclusions provinents de les diverses actuacions d'investigació** realitzades durant aquests 10 anys de funcionament de l'Oficina Antifrau per tal de posar-ho a disposició de **totes les representants i els representants locals que sorgeixin d'aquestes eleccions municipals de 2019** i facilitar les decisions que han de prendre.

Per aquest motiu emet, amb ple respecte a **l'autonomia local**, unes **recomanacions generals** amb la finalitat que siguin útils i facilitin la presa de decisions que, sobre les matèries que aquí es tracten, s'hagin d'adoptar en les sessions constitutives dels ens locals o en les sessions organitzatives posteriors on s'abordin aquestes matèries.

Aquestes recomanacions no s'adrecen només a les persones electes que sorgeixin de les eleccions locals sinó també als **òrgans de control intern** dels ens locals tant els que realitzen el control de legalitat com els que realitzen el control econòmic-financer. Cal emfatitzar l'efectivitat que tenen aquests controls interns quan es realitzen adequadament. Sovint són aquests informes els que indiquen el camí a seguir en les actuacions d'investigació. En d'altres ocasions, o bé es troben a faltar o eren incomplets en el seu contingut. També s'observa en les actuacions

d'investigació que, de vegades, els representants locals adopten resolucions i acords contraris a les objeccions i reparaments efectuats per aquests òrgans.

Per a la majoria d'ens locals, aquestes recomanacions només pretenen ser un **recordatori de bones pràctiques** en aquestes matèries atès que la seva actuació i les decisions adoptades ja s'adeqüen a allò que aquí es recomana.

Per a d'altres ens que no ho fan així, convé que tinguin en compte aquestes recomanacions atès que el seu propòsit és **evitar que els ens locals incorrin en determinades pràctiques i decisions que han estat objecte de denúncia** a l'Oficina Antifrau i que han motivat, en funció dels fets i conductes constatats a les actuacions d'investigació, que l'Oficina adrecés recomanacions a l'ens local concernit, que demanés el compliment d'allò previst a la normativa reguladora i que instés procediments de revisió d'ofici per nul·litats administratives d'acords de ple i d'altres resolucions. Fins i tot, l'Oficina ha instat procediments de devolució de pagaments indeguts i la depuració de les responsabilitats personals que se'n poguessin derivar de les conductes i fets denunciats. En d'altres actuacions, en observar indicis de la presumpta comissió d'algun il·lícit penal, l'Oficina ha hagut de comunicar els fets al Ministeri Fiscal, per tal que, si així ho considerava, iniciés una investigació penal.

La renovació dels ens locals com a conseqüència de les eleccions municipals és un bon moment per a avaluar i reconsiderar determinades pràctiques que puguin haver-se seguit en mandats anteriors i també és un bon moment per a abordar el desenvolupament reglamentari local o l'adopció d'acords en relació amb determinades matèries.

Aquestes recomanacions, a més de la declarada finalitat preventiva, tenen un **caràcter limitat** atès que fan esment a aquelles anomalies i/o irregularitats més significatives i més freqüents observades en les actuacions d'investigació endegades en aquests darrers 10 anys sobre les matèries que aquí es tracten i que, de vegades, tenen molt a veure amb les característiques i la diferent capacitat de gestió i dimensió dels diversos ens locals.

Aquestes recomanacions, per tant, no tenen la pretensió de ser un estudi exhaustiu sobre cadascuna d'aquestes matèries sinó que pretenen ser una eina útil per a facilitar la presa de decisions dels electes locals.

Les **denúncies** que ha rebut l'Oficina Antifrau des de la seva creació i les **actuacions d'investigació** endegades en relació amb els acords presos en

les sessions constitutives i organitzatives dels ens locals han posat el focus en les següents qüestions:

- 1.- Retribucions dels càrrecs electes
- 2.- Declaracions d'interessos dels càrrecs electes
- 3.- Dotacions econòmiques a grups polítics municipals

En cadascuna d'aquestes matèries es descriurà de manera breu quin és el marc normatiu per després elaborar les recomanacions fruit de l'experiència acumulada provinent de les actuacions d'investigació efectuades des de la creació de l'Oficina Antifrau i del seu seguiment.

Recomanacions en relació amb les retribucions dels càrrecs electes:

1.- Marc normatiu:

L'art. 75 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local (LBRL, en endavant), l'art. 13 del Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals (ROF, en endavant) i els articles 162 i 166 del Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC, en endavant) regulen el dret de remuneració dels membres de les corporacions locals per l'exercici del càrrec.

Les percepcions econòmiques dels càrrecs electes de les corporacions locals s'han de limitar als supòsits previstos a la Llei que són els següents:

- **Retribucions** salarials quan exerceixin el càrrec en règim de **dedicació exclusiva;**
- **Retribucions** salarials quan exerceixin el càrrec en règim de **dedicació parcial;**
- **Assistències** per la concurrència efectiva a les sessions dels òrgans col·legiats de la corporació de la qual formin part, en la quantia assenyalada pel ple, i
- **Indemnitzacions** per les despeses efectives i justificades ocasionades en l'exercici del càrrec, segons la normativa general aplicable a les administracions públiques i les que en desenvolupament d'aquesta aprovi el ple.

La Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local va fixar **limitacions** tant pel que fa al contingut dels drets econòmics dels càrrecs electes locals com pel que fa al nombre màxim de càrrecs electes als que es podia designar dedicació exclusiva i va introduir dos nous articles a la LBRL, concretament, el 75 bis i el 75 ter.

2.- Recomanacions:

Els plens municipals, en ús de l'autonomia local, tenen llibertat per decidir com remunerar la dedicació dels seus membres, sempre i quan aquestes remuneracions tinguin encaix en la normativa reguladora.

Per tant, la **primera recomanació de caràcter general** que cal fer és que els plens municipals sorgits de les eleccions locals han de pensar bé o, si escau, repensar quina serà l'estructura i els conceptes que es fixin per a compensar la dedicació de les persones electes en aquest mandat corporatiu que tot just comença.

Cal evitar mantenir de manera automàtica l'estructura i els conceptes fixats en el mandat anterior si contravenen o no s'adeqüen a la normativa reguladora.

Tot i que no hi ha indicadors que permetin objectivar-ho, un criteri que pot resultar útil és que si les funcions de les persones electes són de naturalesa o caràcter continuat, periòdic i habitual, caldrà fixar un règim de dedicació. Si la dedicació és més discontinuada o ocasional, serà més adequat fixar un règim d'assistències.

S'ha observat que, sovint, es fan pagaments en règim d'assistències quan, realment, s'haurien de fer pagaments en règim de dedicació atenent a les funcions de l'electe.

Cal establir correctament un o altre règim, atès que d'aquesta decisió se'n deriven importants conseqüències a efectes fiscals, de seguretat social, d'incompatibilitats i de transparència.

Com a **segona recomanació de caràcter general**, extensible a la gestió de qualsevol despesa, és que els ens locals han de preveure la suficient consignació pressupostària per a atendre els pagaments de les percepcions econòmiques de les persones electes acordades pel ple, en atenció al seu grau de responsabilitat i dedicació.

Cal evitar l'ús reiterat i periòdic de la figura del reconeixement extrajudicial del crèdit que és un procediment excepcional i que no es pot emprar per atendre despeses que sistemàticament es realitzin sense la suficient consignació pressupostària.

Si bé no s'ha observat l'ús d'aquesta figura en el cas de les retribucions en règim de dedicació i de les assistències, sí que s'ha trobat casos en els que s'utilitzava de manera recurrent el reconeixement extrajudicial del crèdit per atendre les indemnitzacions per despeses que es presentaven sistemàticament en un altre exercici pressupostari diferent del de la realització de la despesa efectiva.

La **tercera recomanació** que cal fer fa referència a les modificacions del règim econòmic dels càrrecs electes quan concorren determinades circumstàncies personals.

S'ha advertit en les actuacions d'investigació que, un moment crític on cal ser especialment curós en la determinació o en el canvi del règim econòmic de la persona electa, és quan el càrrec electe que està en règim de dedicació exclusiva o parcial es jubila. Sovint l'ens local deixa de pagar una retribució mensual en règim de dedicació, que és incompatible amb la percepció de la prestació per jubilació, i passa a remunerar a la persona electa en règim d'assistències intentant que la remuneració per aquest concepte abasti l'import que es percebia en règim de dedicació.

En determinades ocasions, els plens municipals, fent interpretacions abusives de la norma, han atorgat a l'electe un dret a la percepció d'assistències que la normativa reguladora no el reconeix o prohibeix expressament.

Aquests pagaments percebuts per assistències serien nuls de ple dret en determinats casos, a més de poder constituir, segons les circumstàncies que hi concorrin, un frau a la Seguretat Social.

Tant la dedicació com la retribució de l'electe han d'estar associades al càrrec i no a la persona que ocupa aquest càrrec. No haurien de fixar-se en funció de les circumstàncies personals dels seus titulars en un moment determinat, sinó en funció de les necessitats i exigències que comporta el correcte exercici i desenvolupament de les funcions que transitòriament han de realitzar-se.

Amb caràcter general, les modificacions del règim de dedicació atenent a circumstàncies personals han de comportar la reducció o augment de les

retribucions en concordança amb la reconsideració de les tasques assignades a l'electe local.

Cal expressar o posar de manifest els motius que duen a modificar o suprimir el règim de dedicació dins d'un mateix mandat. La modificació o supressió no motivada del règim de dedicació fixat pot ser interpretada com una manera d'ignorar les obligacions que es deriven del règim de dedicació per eludir les obligacions de pagament de les quotes a la Seguretat Social o bé per evitar la incompatibilitat de les retribucions amb d'altres administracions públiques o amb d'altres activitats professionals que requereixin declaració de compatibilitat.

Aquesta confusió en la determinació del règim de dedicació o del règim d'assistències motiva moltes de les **recomanacions** que tot seguit es fan pel que fa a les **retribucions salarials en règim de dedicació exclusiva o parcial i a les assistències**:

- Els càrrecs electes que tenen un règim de dedicació exclusiva o dedicació parcial no han de percebre remuneracions per assistències a òrgans col·legiats dels quals en formin part.

L'acord plenari que determini el dret a la percepció d'assistències a electes locals en règim de dedicació i/o l'acord de reconeixement d'obligacions i d'ordenació de pagament d'aquestes assistències serà nul de ple dret per contravenir la normativa reguladora que ho prohibeix expressament.

- Cal evitar la fixació de quantitats fixes periòdiques, mensuals o per jornades o dies de treball a l'ens local, en concepte d'assistències a les reunions dels òrgans col·legiats de la corporació municipal.

Les quantitats que, amb una determinada periodicitat (quantitats fixes diàries o mensuals, per exemple), es percebin en concepte d'assistències haurien de ser variables en funció de la concurrència efectiva a les sessions dels òrgans col·legiats que s'hagin convocat durant aquell període dels quals en formi part el membre de la corporació local i en funció de la quantia fixada pel ple.

La percepció d'una quantitat fixa periòdica seria més pròpia del règim de les retribucions per dedicació exclusiva o parcial, amb les conseqüències que se'n derivarien, que del règim d'assistències i pot ser fàcilment interpretada com una retribució encoberta sense que

l'electe que la percepció hagi estat donat d'alta en el Règim general de la Seguretat Social.

- L'import que es fixi en concepte d'assistències a reunions d'òrgans col·legiats ha de ser igual per a tots els membres que conformen l'òrgan col·legiat. Les diferències dels imports només són acceptables en cas d'assistència a sessions de diferents òrgans col·legiats municipals.

En qualsevol cas, no és admissible que per a la persona que presideix l'òrgan o per a les persones que conformin l'equip de govern es fixin imports diferents en concepte d'assistències a les sessions d'aquest òrgan que per a la resta de membres electes que l'integrin.

- No es pot ampliar l'extensió del concepte d'assistències més enllà del que preveu la normativa reguladora, de manera que cal evitar el pagament d'assistències a reunions preparatòries de les sessions dels òrgans col·legiats de la corporació local.

Si el ple municipal vol remunerar aquestes tasques, cal que es determini un règim de dedicació i no un règim d'assistències. En aquest cas, caldrà tenir en compte totes les obligacions que es deriven de la fixació d'un règim de dedicació exclusiva o parcial.

- Cal evitar el pagament d'assistències a sessions d'òrgans col·legiats a membres de la corporació que no en formin part. Recordem que el pagament d'assistències només està previst per als membres que formin part dels òrgans col·legiats, sense que es pugui ampliar aquest dret a les persones electes locals que hi assisteixin ocasionalment però que no en formin part.
- Cal evitar establir el pagament d'assistències a sessions d'òrgans de la corporació local que no estiguin degudament constituïts. A més de la constitució de l'òrgan i la regulació dels aspectes essencials del seu funcionament, ha de quedar acreditat o ha de poder-se acreditar la celebració de les reunions i els membres amb dret al pagament d'assistències que efectivament hi assisteixin.
- Cal evitar establir pagaments d'assistència a plens a les persones que duguin a terme les funcions de secretaria. La retribució d'aquestes persones per aquestes funcions inherents a aquest lloc de treball ha d'estar inclosa dins del complement específic que retribueix les condicions particulars del lloc de treball.

Pel que fa a les **indemnitzacions**:

- Cal que les despeses siguin efectives, es corresponguin amb despeses ocasionades en l'exercici del càrrec i només poden ser satisfetes prèvia justificació documental.

L'Oficina Antifrau ha entès que no és suficient que es presenti una relació de desplaçaments i unes factures, tiquets o rebuts si no s'acredita que aquestes despeses han estan realitzades en l'exercici del càrrec. Recordem que les factures aportades com a justificants documentals de les despeses han de complir la normativa de facturació¹.

- Cal que les indemnitzacions s'adeqüin a allò previst a les bases d'execució del pressupost municipal o provincial i a la normativa de desplegament de la normativa general que, en el seu cas, hagi aprovat el ple.
- En relació amb les indemnitzacions, s'ha de fer la mateixa recomanació que ja s'ha fet per les assistències. Cal evitar el pagament de quantitats periòdiques fixes en concepte d'indemnitzacions si no es troben justificades documentalment, atès que es pot interpretar com una retribució encoberta ignorant o defugint l'obligació del pagament de les quotes de la Seguretat Social.

Declaracions d'interessos dels càrrecs electes:

1.- Marc normatiu:

L'art. 75.7 de la LBRL i els articles 30 a 32 del ROF preveuen que els representants locals i els membres no electes de la junta de govern local formulin declaració sobre causes de possible incompatibilitat i d'activitats així com declaració sobre béns i drets patrimonials, que s'hauran d'inscriure en els **registres d'interessos** de cada entitat local en els termes que estableixi l'estatut municipal. Aquests registres tenen caràcter públic.

¹ Reial Decret 1619/2012, de 30 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament pel qual es regulen les obligacions de facturació

Tots els càrrecs electes locals tenen l'obligació de presentar **dues declaracions d'interessos** separades. D'una banda, la relativa a les causes de possible incompatibilitat i d'activitats que els proporcionin o pugui proporcionar ingressos econòmics, i, d'altra banda, la relativa als seus béns patrimonials i a la participació en societats de tot tipus, amb informació de les societats per elles participades i de les autoliquidacions dels impostos sobre la renda, patrimoni i, en el seu cas, societats.

Aquestes declaracions s'han de dur a terme abans de la presa de possessió, amb ocasió del cessament, al final del mandat i quan es modifiquin les circumstàncies de fet, segons els articles 75.7 LBRL, 163.1 TRLMRLC i 30.2 ROF.

2.- Recomanacions:

S'ha detectat en diferents actuacions d'investigació diversos i reiterats incompliments o complimentos parcials de les previsions de l'art. 75. 7 LBRL pel que fa a les declaracions de béns i activitats dels representants locals.

En el document La gestió dels conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya elaborat per l'Oficina Antifrau i disponible en el nostre web², es considera que aquestes declaracions són una eina preventiva fonamental per a la detecció dels conflictes d'interès, en aquest cas, dels càrrecs electes locals. Al respecte, en aquest document es diu:

Les declaracions d'interessos constitueixen l'eina principal perquè les institucions detectin interessos dels seus servidors públics susceptibles d'originar situacions de conflictes d'interès en qualsevol de les seves modalitats: reals, potencials o aparents. Constitueixen l'exemple més clar d'instruments legals de prevenció del conflicte d'interès que faciliten ex ante la transparència necessària sobre les circumstàncies personals i patrimonials del servidor públic.

El compliment del requisit de l'art. 75.7 LBRL i de l'art. 163.1 TRLMRLC està garantit en el moment de constituir-se la corporació i a l'inici del mandat atès que l'art. 108.8 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general preveu que, per tal d'adquirir la plena condició dels seus càrrecs, els regidors, a banda de jurar-lo o prometre'l, han de complimentar els altres requisits exigits en les lleis o reglaments, de manera que, abans de la presa de possessió, tots els membres de les corporacions locals estan obligats a formular les corresponents declaracions.

² https://www.antifrau.cat/images/web/docs/publicacions/estudis_integricat/la-gestio-dels-conflictes-dinteres-en-el-sector-public-de-catalunya-informe-oac-cat.pdf

Tant la Junta electoral central, en reiterats acords³, com la jurisprudència dels Tribunals superiors de justícia⁴ han determinat que la manca de presentació de les declaracions d'interessos impedeix als electes locals prendre possessió del càrrec. No perden la seva condició de tals, però no adquireixen la condició de regidora o regidor en plenitud, amb tots els drets inherents al càrrec, de manera que l'incompliment d'aquest deure els impedeix l'accés a l'exercici de les funcions públiques inherents al càrrec i ajorna l'acte de presa de possessió del regidor o regidora afectat.

Pel que fa als efectes derivats de l'incompliment de l'obligació de presentar aquestes declaracions en els moments i amb el contingut previstos a la norma, l'article 27 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, d'accés a la informació pública i bon govern inclou l'incompliment de les normes d'incompatibilitats i de les que regulen les declaracions d'interessos com a infraccions en matèria de conflicte d'interessos.

La normativa no determina qui ha de controlar la veracitat de les dades aportades en aquestes declaracions. Per això és tan important que les dades relatives a les declaracions d'interessos es publiquin amb caràcter anual en els termes que fixi l'estatut municipal, tal i com preveu l'art. 75.7 LBRL i l'art. 11.1 b) de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El compliment d'aquest deure legal es conceptua com a bàsic per tal de garantir l'exercici de funcions públiques dins del marc d'integritat i probitat exigible a les persones electes i com una eina fonamental per a la detecció i gestió dels conflictes d'interès dels càrrecs electes.

Les següents **recomanacions** s'infereixen d'allò que aquí s'ha exposat:

- És convenient que els ens locals que no ho hagin fet aprovin models de declaració i articulin el procediment o tràmit a seguir davant l'incompliment del deure de presentació, d'actualització, de presentació inadequada de les declaracions o de manca de veracitat de les dades aportades, així com de les conseqüències i possibles responsabilitats que se'n poguessin derivar.
- Les declaracions d'activitats i de béns han de ser completes i referir-se a la totalitat de béns i interessos que puguin tenir les persones obligades a presentar-les, ja que, d'altra manera, si no es refereixen a la totalitat i es presenten amb mancances i omissions no poden tenir eficàcia ni poden servir per a la finalitat prevista a la norma.

³ Acords de 17 de juny de 1987, de 13 de setembre de 1999, de 6 de juliol de 2007, entre d'altres.

⁴ Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 10 d'abril de 1996.

- Cal que es modifiquin aquestes declaracions quan canviïn les circumstàncies de fet respecte de la declaració inicial i es realitzi la declaració final en el moment del cessament. En les diferents actuacions d'investigació efectuades s'ha observat que s'incompleix de manera reiterada aquest deure. Les declaracions que no s'actualitzen, com ja hem dit, esdevenen ineficaces per a les finalitats previstes a la norma.

Dotacions econòmiques a grups polítics municipals :

1.- Marc normatiu:

L'art. 73.3 LBRL i l'art. 50.8 del TRLMRLC preveuen que el ple municipal, dins dels límits que s'estableixen amb caràcter general en les lleis de pressupostos generals de l'Estat, atorgui als grups polítics municipals, als efectes de la seva actuació corporativa, una dotació econòmica. Aquesta dotació ha de tenir un component fixe, idèntic per a tots els grups, i un component variable, en funció del nombre de membres de cadascun d'ells.

La llei estableix dues prohibicions concretes respecte de l'ús d'aquestes dotacions: no podran destinar-se al pagament de remuneracions de personal de qualsevol tipus al servei de la corporació, ni a l'adquisició de béns que puguin constituir actius fixes de caràcter patrimonial.

La llei estableix, a més, l'obligació per als grups polítics de dur una comptabilitat específica de la dotació que s'haurà de posar a disposició del ple, sempre que aquest ho demani.

L'art. 14.4 de la Llei orgànica 8/2007, de 4 de juliol, de finançament dels partits polítics (LOFPP, en endavant) estableix que el retiment de comptes dels grups polítics municipals es farà d'acord amb allò que disposin els seus reglaments o la seva legislació específica, que han de respectar els principis generals d'aquesta llei en matèria de retiment de comptes.

2.- Recomanacions:

Les actuacions d'investigació han posat de manifest la necessitat que els ens locals que no ho hagin fet despleguin la normativa bàsica reguladora d'aquestes dotacions econòmiques per tal de millorar-ne el règim de retiment de comptes i de control que ha d'efectuar el ple municipal, que s'ha observat que no sempre es realitza. En d'altres ocasions, la minsa

informació aportada pel grup polític municipal ha impossibilitat que el ple pogués efectuar aquesta tasca de control.

En relació amb aquesta matèria, s'emeten les següents **recomanacions**:

- És convenient que l'ens local reguli quin ha de ser l'ús d'aquestes dotacions econòmiques així com els criteris d'assignació i amb major concreció el règim de retiment de comptes (des del format dels comptes fins a la periodicitat en què s'han de presentar al ple) i de control que ha d'exercir el ple municipal per tal que es pugui garantir plenament que es compleixen totes les limitacions i obligacions establertes legalment respecte de l'ús i destí d'aquests fons públics.
- El ple municipal, cas que no ho faci, ha d'exercir la important funció de control, que la normativa li atorga, sobre el destí d'aquests ajuts públics als grups polítics municipals, d'acord amb el que, en el seu cas, hagi regulat.
- La informació que els grups municipals facilitin al ple en el procediment de retiment de comptes ha de permetre la fiscalització de les despeses als efectes de controlar l'ús dels recursos públics i verificar el compliment de les previsions legals. Amb aquesta finalitat **es recomana als grups polítics municipals**:

- 1.- Que duguin la comptabilitat exigida per la llei d'acord amb els principis generals que la LOFPP estableix en matèria de retiment de comptes.
- 2.- Que la informació comptable sigui clara, veraç i completa.
- 3.- Que les despeses que constin en la comptabilitat siguin compatibles amb la finalitat corporativa de les assignacions determinades pel ple i s'adaptin als criteris que, en el seu cas, hagi fixat el ple municipal.
- 4.- Que aquestes despeses estiguin justificades documentalment de manera que es pugui acreditar tant l'efectivitat de la despesa realitzada com la destinació real dels fons.

Finalment, l'Oficina Antifrau de Catalunya vol recordar les **obligacions de publicitat activa** que sobre aquestes matèries recauen en els ens locals com a subjectes obligats previstes en l'art. 11 de la Llei 19/2014, del 29 de gener, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Atès que la publicació de determinades dades implicarà un tractament de dades de caràcter personal per part de l'ens local, recordem que cal tenir en compte les previsions de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i garantia dels drets digitals.

Pel que fa a les declaracions d'interessos, malgrat que la informació que contenen és pública, es recorda que cal salvaguardar la privacitat i la seguretat de les persones així com també les dades referents a la localització dels béns propietat dels seus titulars.

Pel que fa a les dotacions econòmiques dels grups municipals, tot i la Llei 19/2014 no les esmenta específicament entre les matèries d'obligada publicació, caldria que l'ens local, a més del règim de retiment de comptes i de control, regulés l'obligació de publicitat activa d'aquests recursos públics que s'assignen als grups polítics municipals. En aquest sentit, la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública de Catalunya ha interpretat que les aportacions econòmiques als grups polítics municipals han de ser tractades com a subvencions i, per tant, incloses en el règim de publicitat activa previst a la Llei 19/2014, del 29 de gener, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

La Llei 19/2014, del 29 de gener, de transparència, accés a la informació pública i bon govern encarrega a l'Oficina Antifrau vetllar pel compliment de les obligacions i els drets que aquesta llei estableix. Per tal complir aquestes funcions que la llei encomana a l'Oficina i amb la finalitat de promoure el dret dels ciutadans a conèixer matèries d'interès públic i que puguin avaluar les actuacions públiques i garantir un exercici del poder públic responsable, s'encoratja als responsables de l'aplicació d'aquesta llei en cadascun dels ens locals a publicar aquestes recomanacions al portal de la transparència.

Barcelona, 30 de maig de 2019

Ribes 3
08013 Barcelona
T +34 935 545 555
bustiaoac@antifrau.cat

www.antifrau.cat

